

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 499/2015
18.06.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Горана Чавлине, Драгана Аћимовића, Милунке Цветковић и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Иваном Трукуљом Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног А.М., због кривичног дела тешко убиство из члана 114. тачка 1) Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног А.М., адвоката Т.Д. и адвоката М.П., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 80/13 од 11.07.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1276/14 од 14.11.2014. године, у седници већа одржаној 18.06.2015. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног А.М., адвоката Т.Д. и адвоката М.П., поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 80/13 од 11.07.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1276/14 од 14.11.2014. године у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и члана 439. тач. 2) и 3) ЗКП, док се захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 80/13 од 11.07.2014. године, окривљени А.М. је оглашен кривим да је извршио кривично дело недозвољено ношење оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ и кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 1) КЗ, за која дела су му најпре утврђене појединачне казне и то за кривично дело из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ казна затвора у трајању од две године, а за кривично дело из члана 114. тачка 1) КЗ казна затвора у трајању од 33 године, па је затим осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 33 године, у коју казну му се има урачунати и време проведено у притвору почев од 16.01.2013. године па до упућивања окривљеног А.М. у установу за издржавање казне затвора, али најдуже док не истекне време трајања казне изречене пресудом. Истом пресудом окривљени М.Л. је оглашен кривим да је извршио кривично дело непријављивање кривичног дела и учиниоца из члана 332. став 1. КЗ за које му је изречена условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од осам месеци и

истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року од три године не изврши ново кривично дело. На основу члана 348. став 6. КЗ од окривљеног А.М. је одузето ватрено оружје – пиштољ ближе означен у изреци пресуде, а окривљени А.М. и М.Л. су обавезани на плаћање судског паушала у износу од по 20.000,00 динара, док је окривљени А.М. обавезан да сноси трошкове кривичног поступка у износу од 311.955,42 динара, а све у року од 60 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Оштећена Г.П. је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1276/14 од 14.11.2014. године, усвајањем жалби браниоца окривљеног А.М. и окривљеног А.М. преиначена је пресуда Вишег суда у Новом Саду К 80/13 од 11.07.2014. године у погледу одлуке о казни у односу на окривљеног А.М., тако што је Апелациони суд у Новом Саду за кривично дело из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ за које је окривљени А.М. оглашен кривим првостепеном пресудом задржао као правилно утврђену казну затвора у трајању од две године, док је за кривично дело из члана 114. тачка 1) КЗ за које је окривљени А.М. такође оглашен кривим првостепеном пресудом, утврдио казну затвора у трајању од 30 година, па је затим окривљеног А.М. осудио на јединствену казну затвора у трајању од 30 година у коју му се има урачунати време проведено у притвору почев од 16.01.2013. године па надаље, док су у преосталом делу жалбе браниоца окривљеног А.М. и окривљеног А.М. лично, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда у непреиначеном делу је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости благовремено су поднели:

- бранилац окривљеног А.М., адвокат Т.Д., због повреде закона из члана 438. став 2. тач. 1) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање;

- бранилац окривљеног А.М., адвокат М.П., због повреде закона из члана 439. тач. 2) и 3) ЗКП, члана 74. и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати на поновну одлуку првостепеном суду или да преиначи првостепену пресуду и окривљеног огласи кривим за извршење кривичног дела из члана 113. КЗ и изрекне му казну предвиђену у законском оквиру за то дело имајући у виду олакшавајуће околности на страни окривљеног А.М.

Врховни касациони суд је, доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног А.М. сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су поднети захтеви за заштиту законитости и након оцене навода у захтевима, нашао:

Бранилац окривљеног А.М., адвокат М.П., у свом захтеву најпре истиче да је побијаним пресудама окривљени оглашен кривим за кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 1) КЗ и то за два облика радње извршења кривичног дела тешког убиства, односно за убиство извршено на подмукао и убиство извршено на свиреп начин, а који облици радње извршења сваки за себе представљају посебно кривично дело, јер су и у закону описани на алтернативан начин управо да би се јасно знало за који облик тешког убиства се учинилац, с обзиром на начин ивршења, кажњава, те да се у конкретном случају ради о привидном стицају по основу алтернативитета, па је окривљени с обзиром на начин извршења могао бити осуђен само за један облик радње извршења који би био подведен под законски опис из члана 114. КЗ. Због наведеног, бранилац окривљеног сматра да је побијаним пресудама дошло до повреде одредаба материјалног права, односно указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Како је чланом 114. тачка 1) КЗ прописано да ће се затвором од најмање 10 година или затвором од 30 до 40 година казнити онај ко другог лиши живота на свиреп или подмукао начин, то је по оцени овог суда, радња извршења код овог квалификованог убиства доиста алтернативно постављена, али то не искључује могућност да учинилац овог облика кривичног дела тешко убиство исто може учинити и на свиреп и на подмукао начин, а када приликом извршења кривичног дела предузима радње које се могу подвести под обе квалификаторне околности предвиђене тачком 1) члана 114. КЗ. С тим у вези, имајући у виду да је у конкретном случају окривљени оглашен кривим да је извршио облик кривичног дела тешко убиство прописан у тачки 1) члана 114. КЗ, предузимајући обе алтернативно постављене радње извршења тог дела, а како је то и описано у изреци побијане првостепене пресуде, то по оцени овог суда, окривљени је критичном приликом лишио живота оштећеног поступајући на свиреп и подмукао начин, чиме је извршио кривично дело тешко убиство прописано у тачки 1) члана 114. КЗ, при чему иако су ове две радње извршења алтернативно прописане, не значи да самим тим искључују једна другу и да се кривично дело не може извршити предузимањем обе радње.

Из изнетих разлога, по оцени овог суда, неосновано бранилац окривљеног, адвокат М.П., у захтеву истиче повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер квалификовани облици убиства који су прецизирани у тачкама од 1) до 11) члана 114. КЗ, по налажењу овог суда, сваки од тих квалификованих облика представља по једно самостално кривично дело, а окривљени је у конкретном случају и оглашен кривим за извршење једног кривичног дела из члана 114. тачка 1) КЗ, при чему је приликом извршења тог кривичног дела окривљени предузео обе алтернативно прописане радње извршења у тој тачки.

Поред тога, бранилац окривљеног, адвокат М.П. истиче и да је побијаним пресудама повређен кривични закон у смислу члана 439. тачка 3) ЗКП, у вези члана 54. тачка 3) КЗ, јер другостепени суд у побијаној пресуди обе радње извршења кривичног дела цени као отежавајуће околности, наводећи да чињеница, да су остварене две квалификаторне околности кривичног дела тешко убиство из члана 114. тачка 1) КЗ, указује на висок степен кривице оптуженог и јачину повреде заштићеног добра.

Међутим, по оцени овог суда, изречена казна затвора окривљеном за предметно кривично дело тешко убиство из члана 114. тачка 1) КЗ је одмерена у границама које су законом прописане за то дело, иако другостепени суд у разлозима за одлуку о казни наводи више радњи које је окривљени предузео, ипак је прецизирано које околности по оцени суда прелазе меру потребну за постојање обележја кривичног дела (страна осма пасус пети) и које су цењене код одлуке о казни.

Врховни касациони суд је имао у виду да је оспоравање околности које су од значаја за одмеравање казне у домену утврђеног чињеничног стања, као и то да је уважавањем жалбе браниоца и окривљеног другостепена пресуда преиначена у делу одлуке о казни у корист окривљеног.

Из изнетих разлога, неосновано бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП.

Надаље, браниоци окривљеног, адвокати Т.Д. и М.П., у захтевима за заштиту законитости истичу и то да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, односно да се заснивају на доказима на којима се не могу заснивати, па у вези са тим најпре наводе да су пресуде засноване на налазу и мишљењу од 13.02.2013. године, а у ком налазу и мишљењу се констатује да су у вештачењу учествовали др П.С. и др Р.Р. – лекар на специјализацији, те да су налаз и мишљење потписала оба ова лекара, иако је наредбом за ово вештачење био одређен вештак др П.С. који је стални судски вештак са Института за судску медицину у Новом Саду, па по оцени бранилаца, др Р.Р. није могао да учествује у предметном вештачењу, јер није судски вештак, због чега је наведени налаз и мишљење по њима незаконит доказ.

По оцени овога суда, како је предметно судско-медицинско вештачење од 13.02.2013. године обавио и налаз потписао др П.С. који је наредбом Вишег суда у Новом Саду Ки 13/13 од 21.01.2013. године и одређен за предметно вештачење, те имајући у виду и да се овај вештак, а везано за вештачење, изјашњавао и на главном претресу 26.02.2014. године, то је предметно вештачење обављено у свему у складу са одредбама чланова од 113. до 132. ЗКП, при чему чињеница да је на самом налазу и мишљењу поред потписа сталног судског вештака, унет потпис још једног доктора, не утиче на законитост овог доказа, будући да Закоником о кривичном поступку није искључена могућност да одређена лица присуствују вештачењу и помажу судском вештаку приликом вештачења у смислу чл. 123. ст. 3. ЗКП.

Поред тога, браниоци окривљеног у вези повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП истичу и то да се побијане пресуде заснивају на исказу сведока Т.Н., која је као ванбрачна супруга окривљеног, ослобођена од дужности сведочења, при чему пре испитивања од стране првостепеног суда није претходно упозорена да није дужна да сведочи, па су по оцени бранилаца судови имали обавезу да издвоје њене исказе из списка предмета.

Како је бранилац окривљеног, адвокат М.П., у вези изнетих навода истицао битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и у жалби на побијану првостепену пресуду, то Врховни касациони суд прихвата разлоге које је дао жалбени суд на страни пет, пасус други побијане другостепене пресуде Апелационог суда у Новом Саду и на које разлоге упућује у смислу члана 491. став 2. ЗКП, због чега су изнети наводи бранилаца окривљеног оцењени као неосновани.

Надаље, бранилац окривљеног, адвокат М.П., у захтеву истиче и то да је до битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП дошло и зато што су судови засновали пресуду на налазу и мишљењу вештака психијатријске струке на челу са др Г.М.П., а приликом израде ког налаза и мишљења је посебно цењен исказ који је дала тада окривљена Т.Н., иако је иста пре одређивања наредбе о вештачењу изгубила процесну улогу окривљене, па је суд требао да издвоји њен претходни исказ који је дала као окривљена.

Међутим, по оцени овог суда, исказ који је окривљена Т.Н. дала на записнику о саслушању осумњиченог Ки 13/13 од 18.01.2013. године, је у свему дат у складу са одредбама тада важећег Законика о кривичном поступку, па сам за себе представља законит доказ, а чињеница да су приликом психијатријског вештачења окривљеног А.М., које вештачење најпре подразумева преглед окривљеног, вештаци имали у виду и целокупне списе предмета, као и исказ који је дала Т.Н. у својству осумњичене, по оцени овог суда, не може утицати на законитост предметног налаза и мишљења вештака психијатријске струке на челу са др Г.М.П. од 12.11.2013. године, због чега су наводи браниоца окривљеног, адвоката М.П., у овом делу оцењени као неосновани.

Из изнетих разлога, неосновано браниоци окривљеног у захтевима за заштиту законитости истичу битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног, адвокат М.П., у захтеву истиче и то да се у конкретном случају ради о кривичном делу убиство, а не о кривичном делу тешко убиство, јер за постојање кривичног дела тешко убиство морају бити утврђене воља и жеља код окривљеног да наноси посебне патње оштећеном, односно да окривљени тежи интензивном наношењу патњи жртви, те да и у објективном смислу мора бити утврђен час смрти, јер наношењем „заживотних“ повреда оштећеном не значи да је оштећени био свестан свих рана и да су му све ране наносиле бол. Изнетим наводима, којима се оспоравају чињенични закључци по оцени овога суда, бранилац окривљеног адвокат М.П., у суштини оспорава оцену изведених доказа и утврђено чињенично стање у побијаној правноснажној пресуди.

Такође, бранилац окривљеног, адвокат М.П., у захтеву истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5) ЗКП у вези члана 74 ЗКП, односно да је током поступка дошло до кршења правила о обавезној стручној одбани, наводећи да у конкретној ситуацији када су окривљеном у истрази стављене на терет три квалификаторне околности кривичног дела тешко убиство није било места, односно крајње је неправично

било му поставити браниоца по службеној дужности без икаквог искуства са оваквим предметима, који је био разрешен тек пред крај када је ангажован изабрани бранилац, па се не може прихватити оправдање суда да је исти постављен у складу са одредбом члана 76. став 1. ЗКП, јер не постоји процесна санкција за судију који није по редоследу поставио браниоца.

Надаље, бранилац окривљеног, адвокат Т.Д., у свом захтеву истиче и то да је побијана првостепена пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, јер приликом испитивања сведока Т.Н. суд исту није упозорио у смислу члана 94. ЗКП да не мора да сведочи, односно суд у току главног претреса није применио одредбу члана 94.ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима које у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 5), став 2. тачка 3) ЗКП, као и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтеве браниоца окривљеног, адвоката Т.Д. и М.П., у овим деловима оценио као недозвољене.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде, у односу на одбијајући део на основу члана 491. став 1. ЗКП, а на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у којем је захтеве одбацио као недозвољене.

**Записничар - саветник
Ивана Тркуља Веселиновић,с.р.**

**Председник већа-судија
Бата Цветковић,с.р.**